

Directeur Antoniuschool Axel deed acht modules in een jaar

Jos Oude Kempers enthousiast over e-learningcursussen

Zijn arbeidzame leven zit erop en hij heeft zijn prepensioen dubbel en dwars verdiend. Toch had Jos Oude Kempers, tot voor kort directeur van de Antoniuschool in Axel, nog best een paar jaar door willen werken. Zijn gedrevenheid was tot op het laatst groot. Zo groot dat hij een jaar voor zijn pensioen nog met veel plezier acht e-learningcursussen volgde.

Als iemand in de dienstensector een bedrijf runt en het gezicht naar buiten toe is, horen we vaak: 'De vent is de tent'. Om maar aan te geven: de persoon in kwestie drukt zijn stempel sterk op het bedrijf. Verlaat hij de onderneming, dan is dat voor de betreffende onderneming een aderlating.

Jos Oude Kempers was de vent van de tent die in Axel (Zeeuws-Vlaanderen) bekend staat als de Antoniuschool. Oude Kempers is ermee vergroeid; de Antoniuschool vormt een belangrijk aspect van zijn leven, dat inmiddels 64 jaren onderweg is en startte in het oosten van ons land. Oude Kempers is geboren in 1952 in Overdinkel, gemeente Losser, ten oosten van Enschede, tegen de Duitse grens en Gronau aan. Het land van de textielfamilie Van Heek en bierbrouwer Grolsch. Hij volgde de hogere pedagogische school (zo heette destijds de pabo) in Hengelo en begon zijn carrière in het onderwijs in 1974 als leerkracht van de Paus Johanneschool in Denekamp. Daar stond hij voor alle zes de klassen (groep 3 tot en met 8), met uitzondering van de eerste klas. Hij had namelijk geen bevoegdheid om les te geven aan kleuters. Een leven lang wonen en werken in Twente lag in het verschiep – en waarom ook niet?

Beste keus

Omdat de Antoniuschool in Axel in 1983 een 'hoofd der school' zocht. En omdat Jos best ambitieus was. En dus solliciteerde hij, ook al had hij geen idee waar Axel lag.

In het Van der Valk-hotel aan de rand van Goes speelt hij de film opnieuw af. 'Ik was destijds 31, net getrouwd, vader van één kind, de tweede was onderweg. Hij was zes weken oud toen we uiteindelijk naar Zeeuws-Vlaanderen verhuisden. Ik was zo groen als gras – destijds de jongste basisschooldirecteur van Zeeuws-Vlaanderen – en er hadden nogal wat mensen op die functie gesolliciteerd. Toch viel de keuze op mij, onder meer omdat ik een tweedegraads bevoegdheid onderwijskunde had gehaald. Ook had ik een opleiding buitengewoon onderwijs gevolgd – wat nu 'special needs' heet. Ik had dus best wat in mijn mars.'

Het sollicitatiegesprek was een hele onderneming geweest. 'Eerst met de bus van Overdinkel naar Enschede. Van daar met de trein naar Breda. Van Breda met de bus naar Kruijningen, waar ik met het veer de oversteek maakte naar Perkpolder op Zeeuws-Vlaanderen. Vervolgens met de bus naar Axel. Van deur tot deur duurde vijfenhalf uur.'

Wennen

De Twentse tongval is Oude Kempers nooit helemaal kwijtgeraakt. Qua taal was het sowieso even wennen. Voor hemzelf, maar vooral voor zijn vrouw. 'Ze verstond de mensen gewoon niet. Ze zat thuis met de kinderen; een oppas had je toen nog niet. En ik maakte lange dagen. We zagen elkaar maar weinig. Dan kun je ook niet veel ruziemaken', lacht Oude Kempers, die in september zijn veertigjarig huwelijksfeest vierde. 'Het duurde een paar jaar voor mijn vrouw haar draai had gevonden.'

Jos Oude Kempers

Nu komt ze tijd tekort. Ze is heel actief in het verenigingsleven en dirigeert twee koren.'

Zelf zat Oude Kempers ook niet stil. Hij was met de neus in de boter gevallen: het bestuur was – zoals het echte Zeeuwen betaamt – zuinig geweest. Er was geld en er moest een school worden gebouwd en een team worden samengesteld. Een kolfje naar zijn hand.

Hoogte- en dieptepunt

Zoals de Westerschelde wisselt van eb naar vloed, zo vertoonde ook de populatie van de Antoniuschool een getijdenbeweging. 'We hebben op enig moment 260 leerlingen gehad. Dat nam later sterk af. Het dieptepunt lag op 160 leerlingen. Op dat moment behoorden we al tot een koepel (Perspecto: 24 basisscholen voor katholieke, protestants en openbaar onderwijs in de gemeenten Hulst en Terneuzen, waar Axel onder valt, red.). Ik ben toen met de algemeen directeur gaan praten. We hebben toen diverse acties in gang gezet. Zo hebben we de school flink verbouwd. We hebben zelfs een interieurarchitect in de arm genomen om er een aantrekkelijk en licht gebouw van te maken. Een gebouw dat jonge ouders aanspreekt. Verder hebben we het team flink verjongd. De gemiddelde leeftijd daalde van 55 naar 40 jaar. Ook hebben we onze leermiddelen vernieuwd, digiborden aangeschaft en Engels geïntegreerd in het onderwijs voor alle groepen, van 1 tot en met 8. Al die maatregelen bij elkaar hadden effect. Nu heeft de school weer een kleine 200 leerlingen; ruim boven de opheffingsnorm in een gemeente als Terneuzen. Die is hier 40. Overigens: ik sprak een tijdje terug een directeur van een basisschool in Den Haag. Die had 200 leerlingen en maakte zich zorgen over opheffing. Absurd, toch?' Eén negatieve trend wist Oude Kempers niet te keren: de afname van het aantal mannelijke leerkrachten. 'Toen ik in 1983 in Axel in dienst trad, waren zes op de tien leerkrachten man. Meer dan de helft! Maar toen ik eerder dit jaar afscheid nam, was ik de enige man, op een team van veertien mensen. Overigens is mijn vervanger ook een man.'

Doorgeschoten bewijsdrift

Oude Kempers heeft een paar decennia overzicht over het Nederlandse onderwijs. Is het beter of slechter dan pakweg dertig jaar geleden? 'Beter. Het onderwijs is in de loop der jaren beslist beter geworden. Dat is het goede nieuws. Het slechte nieuws is dat de onderwijsinspectie is doorgeschoten in haar eis dat we kunnen bewijzen wat we doen. Als je ziet wat je allemaal kunt – en voor een deel moet – vastleggen in ParnasSys, dat is absurd.'

Zijn eigen koepel ging mee in die trend, wat bij Oude Kempers tot stevige irritatie leidde. 'Ik moest een op-koersplan opstellen omdat tussentijdse Cito-scores te laag zouden zijn. Dat vond ik paniekvoetbal. Dat bleek later ook, want de uiteindelijke Cito-scores waren prima. Zo'n op-koersplan is veel werk. De resultaten monitoren is prima, maar je moet niet meteen bij het eerste het beste signaal ingrijpen. Als je zo snel een actie inzet, spreekt daar weinig vertrouwen uit.'

'Het onderwijs is in de loop der jaren beslist beter geworden. Dat is het goede nieuws. Het slechte nieuws is dat de onderwijsinspectie is doorgeschoten in haar eis dat we kunnen bewijzen wat we doen.'

Tekst:
Martin van Rooij

Fotografie:
Shutterstock
en Martin van Rooij

E-learning

Veel werk of niet: Oude Kempers kwam er niet onderuit. Hij moest dat op-koersplan schrijven. 'Ik ging op zoek naar informatie over hoe je dat het beste kon aanpakken. Onze koepel is aangesloten bij de 3L-academie. Op hun website staat een breed aanbod aan deskundigheidsbevordering voor het primair onderwijs. Zo kwam ik bij Cadenza terecht. Ik volgde daar de e-learningcursus 'De schoolleider bevordert kwaliteitsgericht handelen'. De module was goed te doen, vindt Oude Kempers. 'Je studeert van achter je pc. Of je draait de lesstof uit; dat kan ook. De modules vergen twaalf studie-uren per stuk. Dat is te overzien, vind ik. Maar je krijgt het certificaat niet cadeau. Zo is het ook weer niet. Iedere module wordt afgesloten met een tentamen en ik heb niet alle modules in één keer gehaald. Een paar keer heb ik de eindopdracht over moeten doen.'

'Die eerste module smaakte naar meer. 'Ik had er echt wat aan. En die vorm – thuisstudie met coaching op afstand en bijlagen, veelal in de vorm van filmpjes – beviel me zo goed dat ik in korte tijd acht modules heb gedaan.'

E-learningcursussen van Cadenza

Cadenza Highschool heeft een breed aanbod aan e-learningcursussen voor drie doelgroepen: leerkrachten, intern begeleiders en schoolleiders. Jos Oude Kempers volgde deze modules:

De schoolleider:

- kan werkdruk hanteren
- kan kwaliteitsgericht denken
- communiceert met effect
- inspireert
- kan oplossingsgericht werken
- kan spreken in het openbaar
- maakt professioneel schoolbeleid
- kan omgaan met belangentegenstellingen

Kijk voor een compleet overzicht op www.cadenza-hs.nl.

Leerpunten aangepakt

Die eerste module smaakte naar meer. 'Ik had er echt wat aan. En die vorm – thuisstudie met coaching op afstand en bijlagen, veelal in de vorm van filmpjes – beviel me zo goed dat ik in korte tijd acht modules heb gedaan, ook al wist ik dat ik binnen een jaar met prepensioen zou gaan. Dat had ook te maken met een assessment dat van mij werd afgenomen bij Slim in Breda. Daar kwamen enkele leerpunten uit naar voren, onder meer dat ik bij het vergaderen bondiger moest zijn, dat ik beter moest toezien op de lijn en dat ik de agenda strakker moest hanteren. Ik besloot toen die verbeterpunten allemaal aan te pakken. Als je niet leergierig bent, moet je niet in het onderwijs gaan werken.'

Reclame

De e-learningcursussen van Cadenza zijn praktisch en helpen je te begrijpen waarom je collega's doen zoals ze doen. Oude Kempers: 'Je leert karakters herkennen en leert diverse manieren van effectief leidinggeven. Een doordouwer vraagt om een andere manier van aansturen dan een samenwerker. Daar pas je je stijl van leidinggeven op aan. Ik ben er erg tevreden over. Daarom heb ik er al veel reclame voor gemaakt, onder meer bij de directeur Kwaliteit van onze stichting. Inderdaad: de man die me vroeg dat op-koersplan te schrijven...'

Vergroeid met de school

Dat bij de Antoniussschool in Axel de vent – met alle respect voor het team – de tent was, blijkt onder meer uit het aantal uren dat Jos Oude Kempers wekelijks werkte. 'Ik begon om acht uur en werkte tot kwart over zes. Dan was ik een uur thuis om te eten. Op maandag, dinsdag en woensdag ging ik om kwart over zeven weer terug naar school om er nog een uur of drie te werken. Vaak ontving ik dan ouders die vragen hadden. Meestal ging ik na de hoogmis op zondag ook nog een aantal uren werken. Ik vond dat geen belasting; ik deed het graag. En juist in die rustige uren kon ik heel goed studeren voor de e-learningmodules.'

Vijftien tot zestien uur per dag werken, dat wil hij niet meer. 'Maar als ik ergens een directeur zou moeten vervangen, drie of vier dagen per week, dan zou ik waarschijnlijk geen nee zeggen.'

'Een doordouwer vraagt om een andere manier van aansturen dan een samenwerker. Daar pas je je stijl van leidinggeven op aan.'